

„Egyszerű” emberek

Divat még, de szerencsére múltfélben levő. A régmúlt öröksége is, rossz beidégződés is szőlőssá nem telenedve: egyszerű munkás; egyszerű ember. Nem tudom persze, hogy van-e egyáltalán egyszerű ember; élek a gyanúperrel, hogy minden ember komplikált, csak másképpen az; gyanítom továbbá, és erre nem kisebb egyszerű ember, mint Ady Endre a tanúm, hogy minden ember fenség.

Történt volt a minap, hogy az újszegedi kendergyárban tartott Munka és műveltség vetélkedőn az üzemet patronáló egyetemisták — csodálkozni kezdtek; egyszerű emberek, és ennyit tudnak? Egyszerű munkások, és olvasnak, véleményük van a szűkebb és nagyobb világ dolgairól? Aránytételtés volna? A tudat fáziskésése? Talán mind a kettő. A lényeg persze nem az, hogy pontos szavakkal megnevezzük ezt a jelenséget, hanem az, hogy mihamarabb a jeleket kútjába küldjük. A tudásanyag szaporodik, mert végül is ez a dolga; egy hátsó éve volt szövegnél tudása mai napság már arra sem volna elegendő, hogy be tudja indítani a legmodernebb automata masinát...

P. F.

Szaktanácsképzés erdőgazdaságoknak

Az iskolai szünetben is benépesült az erdőgazdasági szaktanácsképző iskola Ásotthalmon. Most nem a gyermekek, hanem a felnőtt erdőgazdasági betanított munkások kerültek az iskola padjaiba. Hathetes, faipari, élező, karbantartó és fagegmunkáló képzés indult június 13-án 23 résztvevővel. Itt ismerkednek meg a környék erdőgazdasági betanított munkások a faipari szakma alapismerteteivel, technológiájával, faipari gépek üzemeltetésével és karbantartásával.

A hallgatók, az iskolapadban tanultakat szakmai gyakorlatokon, a legjobb szakemberek irányításával ismétlik, gyakorolják. Indult egy másik tanfolyam is, amely tízhónapos. Hallgatói öt megyéből jöttek. Ők motorfűrészes-kezelő, rakodógépező, erdészeti növényvédők szaktanácsképzés és karbantartó szakmát tanulnak. Most gyakorlaton vannak, ősszel vizsgáznak.

Vasútról, vasutasokról

Beszélgetés Lovász Lázárral, a MÁV Szegedi Igazgatóságának vezetőjével

Csöng a telefon a vasútigazgató szobájában. Lovász Lázár fölveszi, jelentkezik valamelyik felettesének, s elmondja, hogy a MÁV Szegedi Igazgatóságának területén rendkívüli esemény nem történt, a 13 és fél ezer vasutas a megszokott módon végzi munkáját. Leteszi a telefont, s büszkén mondja.

— Két perc alatt Sopronnal, vagy Szombathellyel is kapcsolatot teremthetek. Saját hálózatunk van, igen megbízható. Öröm em, de akkor nyűg, ha túl sok fölösleges információ is befut.

— Három megyében dolgoznak a szegedi vasutasok, sőt még néhány kisebb területen is. Hogyan irányítható egy helyből a munkájuk? Honnan tudja, hogy minden rendben van?

— Régi, nagy múltú szervezet a vasút, legtöbbször jól ismerik a feladataikat. Az igazgatóság legfontosabb teendője a vonatforgalom zavartalan lebonyolítása. Ennek érdekében a különböző szakszolgálatok — így a forgalmi, a kereskedelmi, a vonatföldrajzi, a pályafenntartási, a távközlő- és biztosítóberendezési, valamint az anyag-gazdálkodási szolgálati — dolgozóit szorosán együttműködtetik. Vezetőik rendszeresen beszámolnak munkájukról. A hatékony munkaerő-gazdálkodásunk érdekében pedig nemrég egy önálló osztályt hoztunk létre. Korábban mindegyik szakszolgálat külön-külön intézte munkáit, most e feladat a munkaügyi és szociális ellátási osztályé. Ez azért jó, mert könnyebben átirányíthatók a dolgozók egyik területről a másikra. Összesen 13 osztály dolgozik az igazgatóságon. A munka irányításában segít az említett információs rendszer is.

— Az országban hat vasútigazgatóság dolgozik. Mi jellemzi a szegediek munkáját?

— Egyrészt a jelentős tranzitforgalom, a Szolnok—Kürtös és a Budapest—Kelebia vonalakon. Másrészt az, hogy elsősorban mezőgazdasági területen dolgozunk, teljesítményünk nagy hatást gyakorol a mezőgazdasági termelésre. Főként Csongrád és Békés megye sok építőanyagot kíván, így összességében több áru érkezik a területünkre, mint amennyit elszállítunk. Év elején bizo-

— Igen, csak hogy a pénztár a város szélén, a nagyállomáson található. Korábban szóba került, hogy a Belvárosban vasúti irodát nyitnak. Eredményt még nem látunk.

— Nem változott az el- képzés, a városi tanácsal közösen kell megoldást találnunk. Békéscsábán már sikerült, hamarosan megnyílik a pénztár. Úgy tervezzük, hogy a leendő szegedi menetjegyi- irodában áruszállítással kapcsolatos kérdésekre is választ adunk.

— A vonattal utazók közül mennyien kapnak kedvezményt?

— Tavaly az utasok harminc és fél százaléka vonat- zott teljes áru jeggel, idén az első negyedévben alig egy százalékkal többen.

— Sokat fölvetett kérdés mostanában, miért nem jár kedvezmény a nyugdíjasok hozzátartozóinak. Örülnek a nyugdíjasok a gondoskodásnak, de szeretnék, ha legalábbis megoszthatnák a fél- áru jegyeket házastársukkal, hogy együtt utazhassanak.

— A személyszállítás veszteséges, állami támogatással megoldott tevékenység. Ebből következik, hogy nem a vasúton múlik, megoldódik-e az idős emberek problémája. A MÁV legfeljebb javaslatot tehet a módosításra.

— Milyen beruházásokat tervez a szegedi igazgatóság?

— Mindenekelőtt, évente négyszázmillió forintot költünk ilyen célra. Ez az összeg nem tartalmazza a mozdony-, illetve kocsivásárlásra, valamint a villamosításra költött pénzt. Ezeket központi keretből valósítjuk meg. Legfontosabb feladataink: a pályakorszerűsítés, biztosítóberendezések, fény- sorompók létesítése, a szociális körülmények javítása. Hogy érzékelnél leheessen a feladat nagyságrendjét: összesen 1900 kilométer az igazgatóság összes vonalainak hossza. Fővonalakon 437, mellékvonalakon 1127 az átjárók száma, Csongrád megyében az arány 74:226.

— Indokolatlanul sokszor szeli át tehát a sínpályát ezek biztosításával?

— A megyei 74 fővonal átjáró közül 45-nél található karos, vagy fény sorompó. Az ötödik öt éves terv- időszak végéig minden olyan átjárót biztosítanunk kell, amelyeken autóbussz halad át. A jelentős munkára való tekintettel, a valamilyen módon már biztosított helyeken nem készül fény sorompó. Tavaly negyven fény sorompót állítottunk föl az igazgatóság területén, idén ennél kevesebbre van mód. Különösen a mellékvonalakon vár még ránk sok teendő.

Sok a teendő, s ezek legtöbbjét jól ellátják a szegedi igazgatóság vasutasai.

Sziák József

Miniszteri rendelet

Korrepetálás, újfajta minősítés az első és második osztályban

A tankötelezettségi törvény végrehajtása során a figyelem előterébe került a tanuló tanévvesztésének kérdése. Az elsősök tanévvesztésének egyik oka az a hátrányos helyzet, amely az általános iskolai tanulmányok megkezdésekor a hat évesek egy részénél jelentkezik. A hátrányokat korszerű pedagógiai eljárások differenciált alkalmazásával, a felzárkóztatási-kiegényítési időszak növelésével biztosítják. Erről jelent meg az oktatási miniszter utasítása, és ennek értelmében szeptember 1-től az általános iskolák 1. és 2. osztályát egy fejlesztési szakaszként kell kezelni.

Az első osztályban a tanév kezdetekor a tanítók megállapítják, hogy kik azok a tanulók, akik az általános követelményekhez viszonyítva hátrányos helyzetben vannak. A felmérés ténymegállapító és tájékoztató jellegű. A szükséges pedagógiai-pszichológiai eljárásokat csak ezek ismeretében szabad megtervezni. Azokat az 1. és 2. osztályos tanulókat, akik a tantervi követelmények teljesítésében olyannyira elmaradtak, hogy az az elmaradás a tanítási órán nem szüntethető meg, mindaddig korrepetálni kell, amíg utoléri a többiekét. A korrepetálások óraszámát az utasítás konkrétan előírja. Ennek a segítségnél az a célja, hogy a fejlődésben és a tanulmányok elvégzésében elmaradt tanulókat minél hamarabb felzárkóztassuk.

Megváltozik az 1. és 2. osztályosok teljesítményének értékelési rendszere is. Őket a hagyományos módon, az öt számjeggyel legelőször csak a 2. osztály feléértől kezdődően osztályozzák. Tudásukról, fejlődésükről, esetleges fejlődésbeni megtorpanásaikról a pedagógusok szóban vagy írásban tájékoztatják a szülőket.

Az 1. osztályban a félév végén, vagy a második félév elején néhány tárgyból

teljesítménymérésre kerül sor: minden tanuló számot ad arról, hogy milyen eredményt ért el olvasásból, írásból és számtan-mértanból (matematikából). Majusban, az év végi ismétlés előtt már csak a gyenge teljesítményt nyújtó tanulókat kétszifjú el újból a felmérést.

Az elsősöket év végén — a jövő tanévtől kezdve — nem érdemjeggyel minősítik. Jól megfelelt fokozatot kap az a tanuló, aki legalább jó tanulmányi eredményű és a 2. osztályban is biztosított az egyenletes továbbhaladása. Megfelelttel a közepes tanulókat minősítik. Ugyancsak így osztályozzák az ennél gyengébbeket és azokat is, akik egyes tantárgyakból az elégséges szintet nem érik el, de a pedagógus és a megítélést segítő bizottság úgy látja, hogy a hiányos pótlása a 2. osztályban hatékony pedagógiai munkával lehetséges lesz.

Iskolalátogatási bizonyítványt kapnak azok a tanulók, akik oly nagymértékben lemaradtak a tantervi követelmények teljesítésében, hogy a legalaposabb pedagógiai munkával sincs remény felzárkóztatásukra. Az iskolalátogatási bizonyítványban egész tanévi tevékenységüket is jellemzik. Nem kapnak tehát hagyományos értelmű bizonyítványt ezek a gyerekek, a tanév részükre előkészítő jellegű volt, és tanulmányi-ajánlatokat tartalmazó volt, és tanulmányi-ajánlatokat tartalmazó volt, és tanulmányi-ajánlatokat tartalmazó volt.

A 2. osztályban félévkor a tanulókat jól megfelelt, megfelelt és mulasztásai miatt nem minősíthető kategóriákkal értékelik. Ebben az osztályban is felmérést végeznek — félév előtt és májusban —, de csak azokkal a tanulókkal, akik egy vagy több tantárgyból gyenge teljesítményt nyújtanak.

A 2. osztály félévétől a teljesítményt fokozatos beveze-

téssel, hagyományos módon, érdemjegyekkel értékelik.

A miniszteri utasítás szeptembertől az általános iskolák 1. osztályaiban és az eddigi kísérleti iskolák 2. osztályaiban lép érvénybe. 1978. szeptember 1-től pedig valamennyi 1. és 2. osztályban alkalmazzák. (MTI)

Nikotinbőjt

Szeszélyesen kalandozva az évszázadokban, eszembe ötlök: a dohányzásnak — vagy éppen a nem dohányzásnak — mindig is jelentősége volt. Képzelmünk csak el, milyen véres következményekkel járt, ha az indián törzsek nézeteltérések elsimítására nem szívták el a béképipát. Vagy gondoljunk Churchillre, köztudomású, egy-egy jó, különleges aromájú szivar kedélyét is befolyásolta — netán még a történelem menetét is? Szivarozott George Sand és Szendrei Júlia, füstölésük kihívás volt, a női emancipáció egyik kifejezője. Napjainkra térve: többen azt tartják, a diplomáciai tárgyalások fontos döntései voltaképp cigarettaszünetben születtek.

Mindezzel nem a dohányzás híveit kívántam megnyerni. Nem is lenne népszerű e törekvés, hiszen mint közismert, egyre szaporodik a füstölést ellenzők tábora. Jó néhány éve kampány indult e káros szenvedély ellen. Afféle propagandahadjárat, melynek során filmekkel, tudományos előadásokkal, újságcikkkel bizonygatták, illusztrálták a nikotin romboló hatását a szervezetre. Nem eredménytelenül, azóta sokan mérsékeltek napi cigarettaadagjukat, mások abbahagyták a dohányzást. A következetes antinikotinisták még tovább

léptek, külföldi példákra hivatkozva sürgették a dohányzás betiltását a várótermekben, az egészségügyi intézményekben, az éttermekben, a bisztrókban, a cukrászdákban. Sikeresen, egyre több helyen látható már a dohányzást tiltó tábla. Újabb az Utasellátó Vállalat főigazgatóságát csatlakozott a mozgalomhoz: július elsején hatályba lépett a bisztrójában, büféjében, sőt még a söntészekben is elrendelt a dohányzási tilalmat. Az intézkedés hasznosságát ma már fölösleges bizonygatni. Még a szenvedélyes dohányosnak is kellemetlen, ha étkezés közben orra alá fújják a füstöt, az antinikotinisták tiltakozása még indokoltabb.

A dohányzás hívei között persze kevésbé népszerűek a tiltó intézkedések. Aki már megszokta, hogy ebéd után — mintegy az étkezés befejezésekor — elszív egy cigarettát vagy egy pipa dohányt, az nehezen alkalmazkodik az előírásokhoz. Számukra szolgáljon vigaszt, hogy a törökök korgó gyomrakkal is képesek erőt venni magukon. Mikos Kelemen száműzetésének feljegyzéseiben egy helyütt leírja: a törökök bőjt idején még a dohányzástól is tartózkodnak, „ami pedig a legnehezebb nekik”.

L. Zs.

Forgalmi változás a Nagykörúton

Tovább folytatódik a Nagykörút átépítése. Ezért hétfőn reggel 7 óratól a Mikszáth Kálmán utca és az Attila utca közötti szakasz Belváros felőli oldalát is egy forgalmi sávra szűkítik a Közúti Építő Vállalat a további munkálatok miatt. Változatlanul érvényben marad a forgalomkorlátozás a Mérey utca és a Mikszáth Kálmán utca közötti részen is. A járművezetők tehát ne vegyék figyelembe a burkolati jeleket, a kihelyezett jelzőtáblák — 40 kilométeres sebességkorlátozás, kerékpárral behajtani tilos — szerint közlekedjenek.

Sokan nem vesznek tudomást a Mérey utca és a Nagykörút kereszteződésében a kötelező haladási irányt jelző tábláról sem. A Marx tér felé ugyanis nem szabad nagyívben balra fordulni!

Puskin Intézet Havannában

Havannában a közelmúltban nyitották meg az Alekszandr Szergejevics Puskin nevet viselő orosz nyelvintézet központját. Ez a tudományos kutató központ arra

hivatott, hogy elősegítse a kubai pedagógusok orosz nyelvismeretének fejlesztését, az oktatás módszereinek tökéletesítését.